

Financial Instruments

Promotion of Modern Financial Instruments in the Cross-border area

D3.4.4: Specialised Educational Seminars and Workshops

Workshop 2 in Blagoevgrad, Bulgaria

Date: 21.05.2023

The project is co-funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece-Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.

The contents of this document are sole responsibility of the Industrial Association - Sandanski and can in no way be taken to reflect the views of the European Union, the participating countries the Managing Authority and the Joint Secretariat.

TO
MR. PERIKLIS POSEIDONOS
PROJECT OFFICER
IS CP INTERREG V-A GREECE-BULGARIA 2014-2020

19 May 2023, Sandanski

SUBJECT: Invitation to a seminar in Blagoevgrad under project “Promotion of Modern Financial Instruments in the Cross-border area” (FINANCIAL INSTRUMENTS)

Dear Mr. Poseidonos,

We would like to kindly inform you about one upcoming public event under project “Promotion of Modern Financial Instruments in the Cross-border area” (FINANCIAL INSTRUMENTS) that will be organized by PB4 (Industrial Association Sandanski) in Sandanski.

On **22nd of May, 2023** a seminar on „Modern financial instruments in the cross-border region – the opportunities for SMEs“ will take at the Economic department of the South-west University “Neofit Rilski” in the town of Blagoevgrad between 09:30 and 17:00 and will focus on the following topics:

- Types of funding sources available
- Alternative sources of financing
- Main financial instruments that are represented in the cross-border region
- Private and venture capital funds
- Business angels
- Startup accelerators

We remain at your disposal for any additional information needed.

Attachment: Agenda for the seminar

Best regards,
Valentin Mitov
Chairman
Industrial Association Sandanski

SEMINAR

„MODERN FINANCIAL INSTRUMENTS IN THE CROSS-BORDER REGION – THE OPPORTUNITIES FOR SMES“

Date: 22 May 2023

Venue: Economic department of Southwest University “Neofit Rilski”, Blagoevgrad, Bulgaria

AGENDA

Time	Topic
09:30 – 10:00	Registration
10:00 – 10:15	<ul style="list-style-type: none"> • Official opening of the seminar • Presentation of project “Promotion of Modern Financial Instruments in the Cross-border area” (FINANCIAL INSTRUMENTS)
10:15 – 11:00	Sources of financing (part 1) <ul style="list-style-type: none"> - Types of financial sources - Alternative sources of financing - Main financial instruments that are represented in the cross-border region
11:00 – 11:30	<i>Coffee break</i>
11:30 – 13:00	Sources of financing (part 1) <ul style="list-style-type: none"> • Private and venture capital funds • Business angels • Startup accelerators
13:00 – 14:00	<i>Lunch</i>
14:00 – 17:00	Providing individual advice to individuals regarding the existing alternative sources of financing

Стопанска камара - Сандански

Ил. Сандански 3800 Илюзионна зона „Ханкоба“
 Тел: +359 088 078 101
 e-mail: office@chamber.bg, info@chamber.bg

СЕМИНАР

„СЪВРЕМЕННИТЕ ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ В ТРАНСГРАНИЧНИЯ РЕГИОН – ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА МСП“

Дата: 22 май 2023 г.

Място: гр. Благоевград, Югозападен университет „Неофит Рилски“, ул. “Иван Михайлов” №66, Благоевград, Стопански факултет

ПРОГРАМА

Час (от – до)	Тема
09:30 – 10:00	Регистрация на участниците
10:00 – 10:15	<ul style="list-style-type: none"> Официално откриване Представяне на проекта
10:15 – 11:00	Финансиране на бизнеса (част 1): <ul style="list-style-type: none"> Видове източници на финансиране на капитала Алтернативни източници на финансиране Основни финансови инструменти, които са представени в трансграничния регион
11:00 – 11:30	<i>Кафе пауза</i>
11:30 – 13:00	Финансиране на бизнеса (част 2): <ul style="list-style-type: none"> Фондове за частен капитал и за рисков капитал Бизнес ангели Стартъп акселератори
13:00 – 14:00	Обяд
14:00 – 17:00	Предоставяне на индивидуални консултации на участниците по предварителни заявки

www.greece-bulgaria.eu

Този документ е създаден в рамките на проект №66 За 21/13.04.2021 „Насърчаване на съвременните финансови инструменти в трансграничния регион“ (Financial Instruments), финансиран по Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A (Гърция – България 2014 – 2020), съфинансиран от ЕОФР и национален бюджет на участващите държави. Целта отговорност за съдържанието на настоящия документ е на Сдружение „Стопанска камара Сандански“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че представлява официалното становище на Европейския съюз, на участващите държави, на отговорещите органи или на Сдружението секретариат.

Съвременните финансови инструменти в трансграничния регион – възможностите за МСП

22 май 2023 г., гр. Благоевград

www.greece-bulgaria.eu

- Икономики, базирани на иновации** (част от държавите от G-20, всички държави от ЕС без България и Румъния): най-развити; бизнесите са базирани на знания, като секторът на услугите постоянно се разширява
- Икономики, базирани на ефективност** (България): постоянно подобряват своята конкурентноспособност, като развиват по-ефективни производствени процеси и повишават качеството на крайните продукти
- Икономики, базирани на фактори**: най-слабо развитите; тяхното икономическо развитие е доминирано от първичния сектор (селско стопанство и добив на суровини и материали), като са силно зависими от (неквалифицирани и ниско платени) работници и природни ресурси

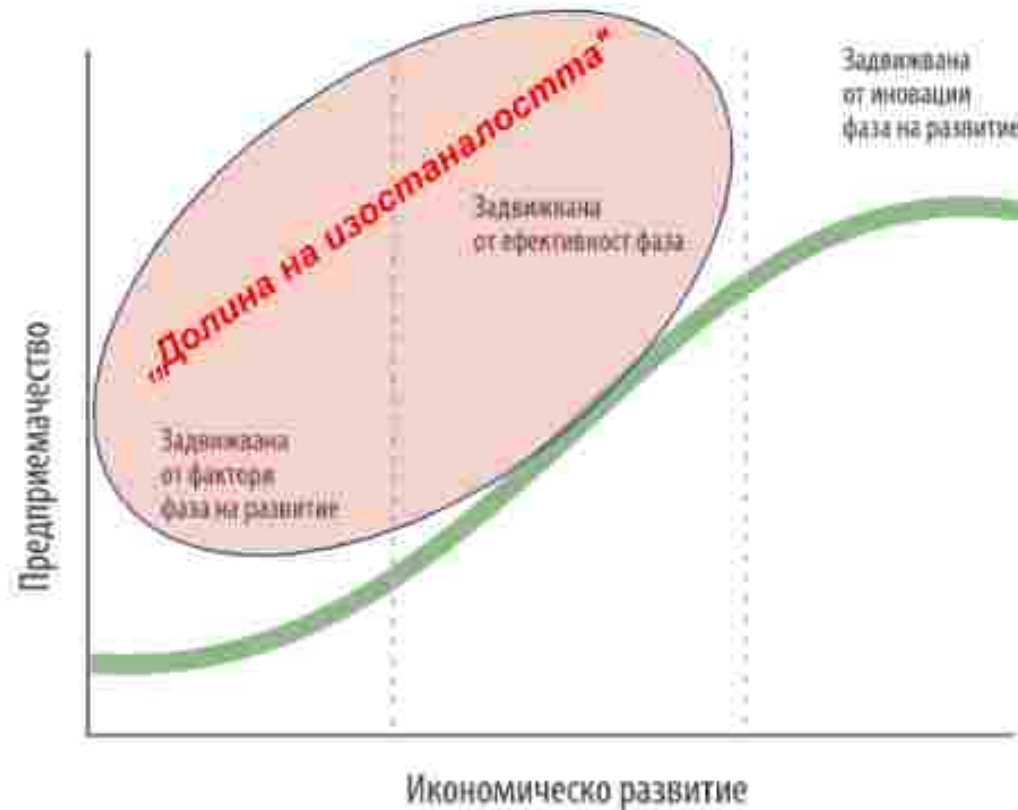
Видове предприемачество:

- Базирано на възможности (opportunity entrepreneurship)**
- Базирано на необходимост (necessity entrepreneurship)**

Предприемач: човек, който стартира нов бизнес, поемайки риск с цел печалба

S-образна крива на предприемачеството

- Продуктивно предприемачество*
- Деструктивно предприемачество*
- Непродуктивно предприемачество*

1. Ефективно държавно управление
2. Изграждане и функциониране на по-добри публични институции
3. Промяна на обществените нагласи

Източник: *Global Entrepreneurship Index 2017*

Предприемачеството:

- Създава нови работни места
- Спомага за въвеждането на пазара на иновации
- Има положителни ефекти върху конкуренцията на пазара
- Генерира доходи
- Подобрява ефективността на работа
- Позволява скейлъп

Предприемаческа екосистема = комбинация от социални, политически, икономически и културни елементи, които подпомагат развитието и растежа на съществуващите предприятия и насърчават нововъзникващите предприемачи и други участници да поемат риска от стартиране, финансиране и други форми на подпомагане на предприятия с висок риск

- ❑ **Политика:** на национално и регионално ниво (чрез държавна подкрепа и развитие на регулаторната рамка)
- ❑ **Финансиране:** достъп до финансови ресурси и рисков капитал (заеми или дялово участие)
- ❑ **Култура:** широко приемане и подкрепа за предприемачите от страна на обществото, положително медийно отразяване на успешните фирми
- ❑ **Подкрепа:** от страна на неправителствените и бизнес организациите
- ❑ **Човешки капитал:** наличие на знания и умения, добре подготвени служители (т.нар. "талант")
- ❑ **Пазари:** достъп до клиентите на вътрешния и външния пазар

- **Потенциални предприемачи:** виждат възможности, имат капацитет да стартират фирма и не ги спира страха от провал
- **Предприемачи с намерение:** възнамеряват да стартират бизнес в бъдеще (до 3 г.)
- **Възникващи предприемачи:** стартирали нова фирма, но все още не са плащали заплати или възнаграждения в продължение на >3 месеца
- **Нови предприемачи:** ръководят нови фирми, извършващи дейност от 3 месеца до 42 месеца
- **Собственици на утвърдена фирма:** ръководят зряла фирма, извършваща дейност > 42 месеца
- **Преустановили дейността си предприемачи:** престанали са да се занимават с бизнес през последната 1 година

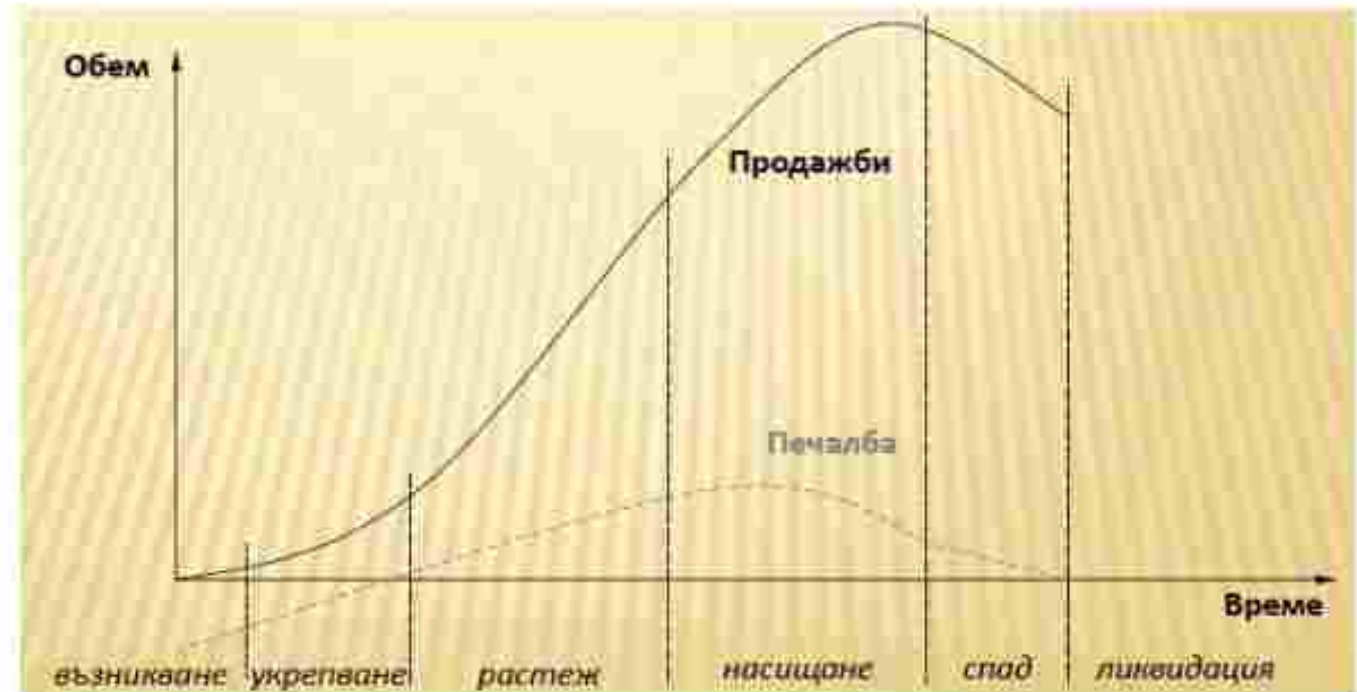
Предприемач: човек, който стартира нов бизнес с цел печалба

Етапи в жизнения цикъл на фирмата

Lehman Brothers, Enron, Parmalat, Nokia, Kodak

www.greece-bulgaria.eu

Фази в развитието на нови фирми – „Долината на смъртта”

www.greece-bulgaria.eu

□ Държавен (републикански) бюджет (ЗНИ):

- Приоритетни инвестиционни проекти
- Инвестиции със сертификат клас А или клас Б
- Инвестиции клас В (проектите с общинско значение)
- Национален доверителен еко фонд и ПУДООС

□ Европейски структурни и инв. фондове (2021-2027 г.)

- Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“
- Програма „Развитие на регионите“
- Програма „Околна среда“
- Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони
- Програми за териториално сътрудничество

□ План за възстановяване и устойчивост:

- Стълб 1 „Иновативна България“
- Стълб 2 „Зелена България“
- Стълб 3 „Свързана България“
- Стълб 4 „Справедлива България“

□ Фонд на фондовете:

- Дългови инструменти
- Дялови и квази-дялови инвестиции (фонд за начално финансиране и ускоряване, фонд за рисков капитал, фонд мезанин/растеж и др.)

□ Частни източници, вкл. под формата на ПЧП между предприятия и държавата/общинските власти

Discover | Share a project

KICKSTARTER Search | Log In

Art | Comics & Illustration | Design & Tech | Film | Food & Craft | Games | Music | Publishing

Bring a creative project to life.

on Kickstarter

239,562 projects funded	\$7,329,299,466 raised collectively every	87,924,121 people
----------------------------	--	----------------------

FEATURED PROJECT

RECOMMENDED FOR YOU

[51400% 2 with three blow or the...](#)
87% funded
By No-Name Games

[Water-Money-Book](#)
76% funded
By No-Name Games

[A Dog At The Dragon Market \(Illustration\)](#)
100% funded
By No-Name Games

Източник: www.kickstarter.com

www.greece-bulgaria.eu

The screenshot shows a Kickstarter campaign for 'Trio & Trio Max: Upgraded triple-screen laptop monitors'. The campaign is 'FULLY FUNDED IN 1 HOUR!' and has raised US\$ 448,062 out of a goal of \$100,000. It has 944 backers and 41 rewards. The campaign is located in Fremont, WA, USA. The page includes a video player for the product, a 'Back this project' button, and social media sharing options. At the bottom, there are three informational icons: 1. 'Kickstarter connects creators with backers to fund projects.' 2. 'Rewards aren't guaranteed, but creators must regularly update backers.' 3. 'You're only charged if the project meets its funding goal by the campaign deadline.'

Източник: www.kickstarter.com

www.greece-bulgaria.eu

INDIEGOGO

Explore ▾

Our Top 10 Finds

Team Favorites

Start a Campaign

What We Do

Log In

Sign Up

Find it first on Indiegogo.

Indiegogo is where early adopters and innovation seekers find lively, imaginative tech before it hits the mainstream.

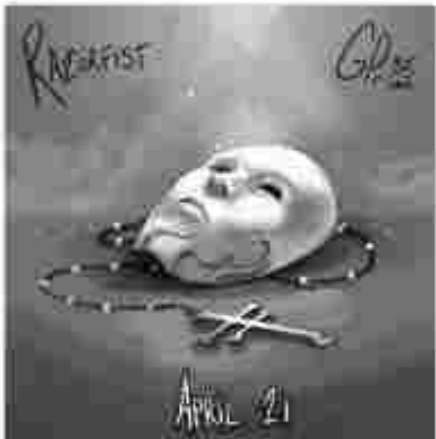
[SIGN UP NOW](#)

[LEARN MORE](#)

Източник: www.indiegogo.com

www.greece-bulgaria.eu

Popular Projects

FUNDING

Ghost of the Badlands
 A masked phantom wanders the Arizona badlands during the 1930's distributing justice!

COMICS

\$317,979 (100 raised) 630%

 12 hours left

FUNDING

JOE FRANKENSTEIN: PART 2
 The monsters of our nightmares...ARE STILL REAL!

COMICS

\$42,795 (100 raised) 8,520%

 27 days left

FUNDING

Elise Needs An Administrative Assistant
 So that she can focus on helping others build new musicals!

DANCE & THEATER

\$3,885 (100 raised) 10%

 30 days left

FUNDING

CoreDance Presents - RE-STRAIN-ED
 Help us present our 2020 touring piece - The Mark O'Donnell Theatre!

DANCE & THEATER

\$2,345 (100 raised)

 11 hours left

Източник: www.indiegogo.com

www.greece-bulgaria.eu

Основни финансови инструменти, които са представени в трансграничния регион

- Заемни средства от търговските банки:
  - Оборотно финансиране за финансиране на основната дейност (придобиване на суровини и материали, стоки в оборот, други краткотрайни активи, покриване на текущи разходи и др.)
  - Проектно финансиране за реализация на инвестиционни проекти
  - Инвестиционно финансиране за придобиване на дълготрайни активи, предприятия или обособени части от тях, ново строителство, реконструкция, разширяване и други, подобни на тях цели
- Банкови гаранции
- Лизингови схеми
- Фондове за рисков капитал
- Финансиране от Европейските структурни и инвестиционни фондове
- Бизнес ангели и т.н.

Част 2

www.greece-bulgaria.eu

Проект №В6.3а.21/13.04.2021 г. „Насърчаване на съвременните финансови инструменти в трансграничния регион“ (Financial Instruments) е финансиран от Европейския фонд за регионално развитие и национално съфинансиран от държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A "Гърция – България 2014 – 2020 г."

- ❑ **ЦП 1:** По-конкурентоспособна и по-интелигентна Европа чрез насърчаване на иновативна и интелигентна икономическа трансформация и регионална ИКТ свързаност
- ❑ **ЦП 2:** По-екологичен, нисковъглероден преход към икономика с нулеви нетни въглеродни емисии и устойчива Европа чрез насърчаване на прехода към чиста и справедлива енергия, зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, смекчаване и адаптиране на изменението на климата, предотвратяване и управление на риска и устойчива градска мобилност
- ❑ **ЦП 3:** По-свързана Европа чрез повишаване на мобилността
- ❑ **ЦП 4:** По-социална и приобщаваща Европа, която прилага Европейския стълб на социалните права
- ❑ **ЦП 5:** Европа, по-близо до гражданите чрез насърчаване на устойчивото и интегрираното развитие на всички видове територии и местни инициативи

В центъра им е екологичният и цифровият преход, по-добре свързаната, приобщаваща и социална Европа, и Европа, която е по-близо до своите граждани.

Иновативна България 25,2%

Повишаване на конкурентоспособността на икономиката и трансформирането ѝ в икономика, базирана на знанието и интелигентния растеж чрез мерки в сферата на образованието, цифровите умения, науката, иновациите, технологиите и взаимовръзките между тях

Зелена България 41,9%

Постигане на устойчиво управление на природните ресурси, за задоволяване на текущите нужди на икономиката и обществото, при запазване на екологичната устойчивост, за удовлетворяването на тези потребности и в дългосрочен план

Свързана България 18,3%

Повишаването на конкурентоспособността и устойчивото развитие на районите на страната, както и подобряването на транспортната и цифрова свързаност, както и насърчаването на местното развитие, съобразено с местния потенциал

Справедлива България 14,6%

Фокусиране върху хората в неравностойно положение за постигане на включващ и устойчив растеж и споделен просперитет за всички, както и изграждане на ефективни и отговорни публични институции, чувствителни към нуждите на бизнеса и потребностите на гражданите

Всички суми са в хил. лв.

№	Управляващ орган	ЕС	Национално публично	Частно	Дял, %
1	Министерство на енергетиката	2 714 759	10 000	1 427 786	20,08%
2	Министерство на иновациите и растежа	2 001 001	34 552	2 134 298	14,80%
3	М-во на електронното управление и М-во на транспорта и съобщенията	1 316 871	901 094	0	9,74%
4	Държавни инфраструктурни компании	1 084 681	7 792	396 839	8,02%
5	Министерство на здравеопазването	719 681	143 896	0	5,32%
6	Министерство на земеделието и ДФЗ	457 332	91 402	437 383	3,38%
7	МТСП и агенции към МТСП	400 914	70 949	0	2,97%
8	МВР	315 326	62 978	0	2,33%
9	МОСВ	205 528	33 784	0	1,52%
10	Министерство на културата	139 225	8 474	17 121	1,03%
11	Различни държавни институции: БАН, НСИ, МС, съдебна власт	127 606	21 596	0	0,94%
12	МРРБ	107 676	5 192	0	0,80%
13	Разлибни бенефициенти (напр. общини)	3 929 754	713 615	305 818	29,07%
	TOTAL	13 520 354	2 105 324	4 719 245	100,00%

Източник: www.nextgeneration.bg/14

www.greece-bulgaria.eu

Програма за икономическа трансформация – 3 фонда

	ЕС	Национално	Частно
1. Фонд 1 „Растеж и иновации“			
а Направление 1 „Възстановяване и растеж“			
- Гаранционен инструмент за растеж	146 687	0	440 062
- Дялови инструменти за растеж	146 687	0	62 860
- Грантова схема за технологична модернизация в МСП	260 000	0	260 000
- Грантова схема за ИКТ решения и киберсигурност в МСП	30 600	0	0
б Направление 2 „Иновации“			
- Дялови инструменти за иновации	146 687	0	62 860
2. Фонд 2 „Зелен преход и кръгова икономика“			
А Направление 1 „Декарбонизация чрез инвестиции във възобновяема енергия и енергийна ефективност“			
- Грантова схема за МСП и средни фирми за изграждане на нови ВЕИ за собствено потребление в комбинация с локални съоръжения за съхранение на енергия	200 000	0	200 000
- Гаранционен финансов инструмент за енергийна ефективност и възобновяема енергия:	146 687	0	440 062
Б Направление 2 „Преход към кръгова икономика“			
- Грантова схема за МСП и големи предприятия за въвеждане на кръгови модели на производство и потребление, стандартизиране в областта на околната среда и насърчаване на технологии, свързани с рециклиране и повторна употреба на отпадъци, ремонт и използване на продукти на биологична основа	180 000	0	180 000
3. Фонд 3 „Инвестиции в климатичен неутралитет и цифрова трансформация“			
- Дялови инструменти за инфраструктурни активи за производство и съхранение на зелена енергия (ВЕИ, биомаса, съхранение, инфраструктура за зареждане на електромобили, водород), цифрова инфраструктура (ИКТ, оптична инфраструктура, центрове за данни, 5G), градско възстановяване, енергийна ефективност и социална инфраструктура	58 675	0	0
4. Организация и управление (5%) за схемите за безвъзмездна помощ	33 530	0	0

1,3 млрд лв. от ЕС и 1,6 млрд лв. частно финансиране

www.greece-bulgaria.eu

- Програма 1. Конкурентоспособност и иновации в предприятията
- Програма 2. Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация
- Програма 3. Техническа помощ
- Програма 4. Околна среда
- Програма 5. Транспортна свързаност
- Програма 6. Развитие на човешките ресурси
- Програма 7. Образование
- Програма 8. Храни и/или основно материално подпомагане
- Програма 9. Развитие на регионите
- Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони
- Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури

Общият обем на финансирането, което има за задача да подпомогне ускореното развитие на България през следващите 7 – 8 г. възлиза на...

40 млрд лв.!!

Национален план за възстановяване и устойчивост:

1. Подкрепа за енергия от възобновяеми източници за домакинствата – Покана 1
2. Подкрепа за прехода към кръгова икономика в предприятията
3. Изграждане на нови ВЕИ за собствено потребление в комбинация с локални съоръжения за съхранение на енергия в предприятията
4. Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на сгради в сферата на производството, търговията и услугите, както и сгради от сектор туризъм

Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“:

1. Разработване на иновации в предприятията
2. Внедряване на иновации в предприятията
3. Подобряване на производствения капацитет на семейни предприятия, предприятия от творческите индустрии и занаятите

Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“:

1. Малки иновативни грантове (ваучерна схема) за малки и средни предприятия

Фондове за частен капитал и за рисков капитал

ФОНДА НА ФОНДОВЕТЕ

38 ПАСЪКА АКТУАЛНО

ПРОГРАМИ И ПРОГРАМИ

ПРОГРАМИ НА СТРАНИ

ДИГИТАЛНА ПЕРСОНА

Съдържанието на финансовите инструменти е разделено на две групи: 31 инструмент със средства от различни източници.

Видове

- дялови инструменти
- дялови и квази-дялови инструменти

Източник: www.fmfib.bg

Механизми на финансовите инструменти

Дялови инструменти

Дялови и квази-дялови инструменти

Европейски програми

Развитие на човешките ресурси 2014-2020

Иновации и конкурентоспособност 2014-2020

Регииони в растеж 2014-2020

Околна среда 2014-2020

Програми за развитие на онеправдан район

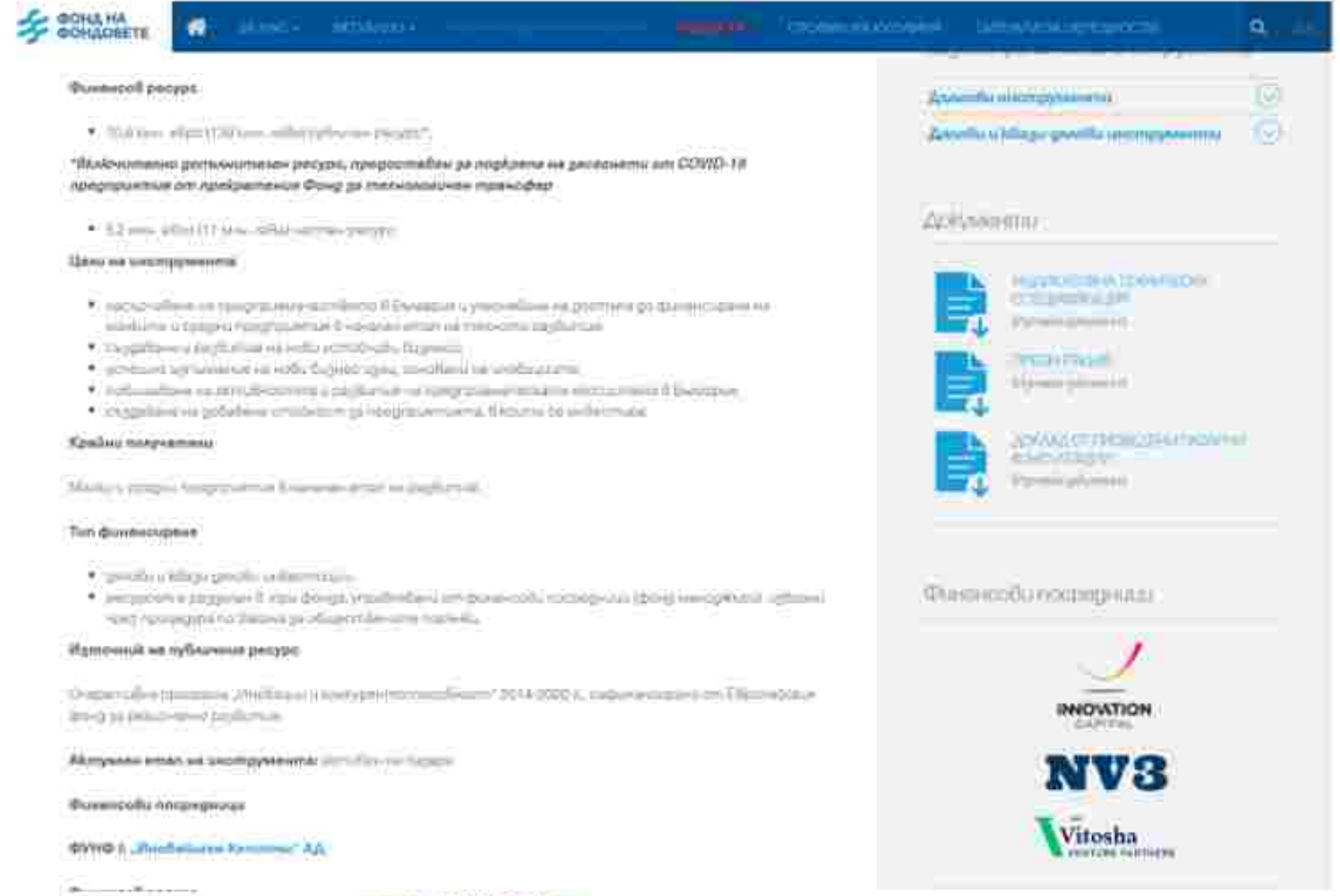
Програми за икономично развитие и работни места

Финансови посредници

Дялови инструменти

Дялови и квази-дялови инструменти

www.greece-bulgaria.eu

The screenshot shows a website interface with a blue header. The main content area is divided into several sections:

- Финансов ресурс:**
  - 10,0 млн. евро (120 млн. български левове)
  - 5,2 млн. евро (111 млн. български левове)

*Изключително действителен ресурс, прераснал да покритие на разходите от COVID-19 кризиса от предприемачески Фонд за технологичен трансфер
- Цели на инструментите:**
  - насочване на трансграничното сътрудничество в България и увеличаване на достъпа до финансиране на малките и средни предприятия в начален етап на тяхното развитие
  - създаване на условия на нови устойчиви бизнеси
  - улесняване на нови бизнеси, основани на иновации
  - подпомагане на дейностите и разходите на трансграничните експертни в България
  - създаване на работни места от иновациите, в които се инвестират
- Крайни ползватели:**

Малки и средни предприятия в начален етап на развитие
- Тип финансиране:**
  - грантове и кредити грантове и вливания
  - износване и разпространение на фондове, установени от финансови посредници (фонд мениджъри) чрез процедура по Закона за обикновено правно
- Източник на публичен ресурс:**

Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г., софинансирана от Европейския фонд за регионално развитие
- Административен етап на инструментите:** административен етап
- Финансови посредници:**

ФУИО в „Иновационен Класикс“ АД

On the right side of the screenshot, there are sections for 'Документи и инструменти' (with checkmarks), 'Документи и разпоредби на инструментите' (with checkmarks), and 'Документи' (with document icons and titles like 'ИЗВЕЩАНИЕ ЗА ПРОГНОЗИРАНЕ НА ПОСРЕДНИЦИТЕ', 'ПРОГРАМА', 'УПРАВЛЕНИЕТО', 'УПРАВЛЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА И ПОСРЕДНИЦИТЕ', 'УПРАВЛЕНИЕТО'). At the bottom right, there are logos for 'INNOVATION CAPITAL', 'NV3', and 'Vitosha VENTURE PARTNERS'.

Източник: www.fmfib.bg

www.greece-bulgaria.eu

Финансов ресурс

- Публични средства: 26,5 млн. евро (35,2 млн. лв.)
- Частни средства: максимално 10% от инвестираните в района обществени публични ресурси.

Цели на инструментите

- Подкрепяне на растежа до алтернативно финансиране за МСП с потенциал за растеж и с планове за разширяване и подобряване на работните места, разработване на нови продукти и услуги
- Подкрепа на малките и средните предприятия и на малките и средните предприятия в развитието на икономическия растеж и на устойчивото развитие на местните общности.

Крайни изключвания

Малки и средни предприятия (МСП) в директни и не директни

Тип финансиране

- инвестиционни финансови инструменти на равнища МСП/средни и големи предприятия
- инвестиции от 25 млн. до 7 млн. евро (от 32 млн. до 9,1 млн. лв.)
- предоставяне на съществена част от разходите по формата на всички финансирани (общи фондове, грантове, тапосване) и целево финансиране.

Източник на публични ресурси

Опериативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020, финансирана от Европейския фонд за регионално развитие.

Актуален етап на инструментите: изработване на фондове

Финансов посредник: „Дийп Експерт Партнерс“ ООД

Очакван брой подкрепени компании: 10

Попълва информация за програмата за подкрепа на фондове и за Фонд за финансови инструменти, както и документацията, можете да видите на страницата „Програма за подкрепа“.

Вижте филансови инструменти

- [Данни за инструментите](#)
- [Данни и списък на данни за инструментите](#)

Документи

- [ИНСТРУМЕНТИ И ИНСТРУМЕНТИ](#)
Информация
- [НАЧЕ](#)
Информация
- [ДОКЛАД ОТ ПАСАЖИ И КОНСУМЕНТИ](#)
Информация

Финансови посредници

Източник: www.fmfib.bg

Нашата мисия

Социално дружествено предприятие за развитие на малките и средните предприятия в страната

Инвестиционни критерии

Инвестиционен и управленчески бизнес, изграден и подготвен за растеж и генериране на висока добавена стойност

Нашата група

Част от Групата на Бизнеса на ББР

"K&K" е производствена компания,
като създава качествени детски обувки

"M2 PROM" е компания за проектиране и
производство на всички видове тенти и мебели

"Decibel" е инженерно-производствена
компания, предлагаща шумопоглъщане и
звукови решения

"IPS" предлага висококачествени продукти и
интегрирани решения в областта на
възобновяемите енергийни източници

"Econic One" е компания за проектиране на
интегрирани електрически инсталации

"Eurotrust" предлага специализирани
дигитални услуги за верификация и
идентификация

BULGARIAN PRIVATE EQUITY AND
VENTURE CAPITAL ASSOCIATION

ЗА НАС >

ПАРТНЬОРИ

КАЛЕНДАР

МЕДИЕН ЦЕНТЪР >

РЕСУРСИ >

КОНТАКТИ

Източник: <https://bvca.bg>

Нашата мисия

Българската асоциация за дялово и рисково инвестиране (BVCA) обединява инвестиционната общност в страната и дава широка публична платформа на всеки един от своите членове, за да оформи, вземе и развие индустрията.

BVCA работи със заинтересованите страни за подобряване на бизнес средата и напосама на законодателната рамка в полза на поощряването на предприемачеството, инвестициите и инвестиционната дейност в България.

РАЗЯСНЯВАМЕ

ролята на частните инвестиции в
България

ЗАЩИТАВАМЕ

интересите на индустрията

СЪБИРАМЕ

данни за инвеститорите в
България

ПОПУЛЯРИЗИРАМЕ

българските иновации и
предприемачества

www.greece-bulgaria.eu

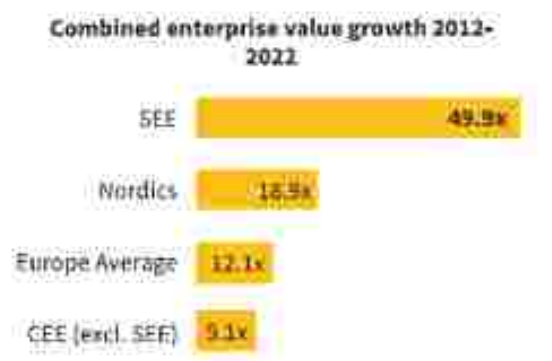
Startups & Venture in South Eastern Europe 2022

Active startups per capita in South Eastern Europe

1		Slovenia
2		Malta
3		Bulgaria
4		Croatia
5		Greece
6		Romania
7		Serbia
8		North Macedonia
9		Bosnia & Herzegovina
10		Albania
11		Kosovo

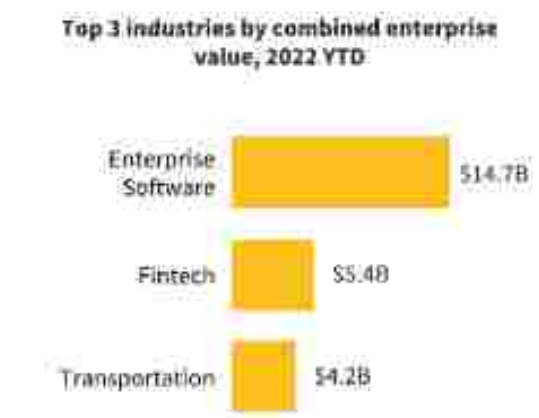
SEE is one of the fastest growing ecosystems in Europe.

Since 2012, SEE startups have grown 49.9x in combined enterprise value, significantly faster than its neighbours in CEE (9.1x) and the European average (12.1x).

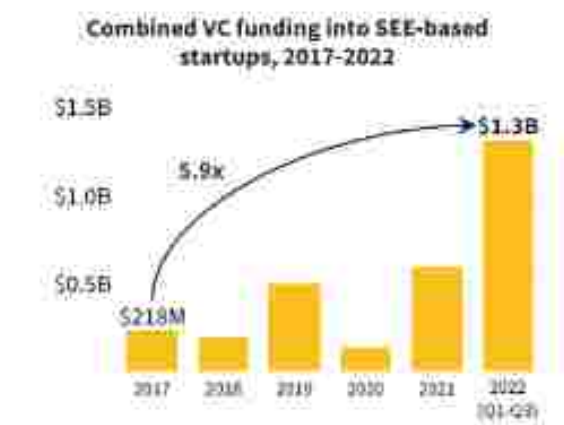
Enterprise Software, Fintech & Transportation lead in SEE.

The 3 industries combined have generated over \$24B in enterprise value, over 50% of total value of the region. Success cases such as InfoBip, UiPath, Payhawk and others have proven the region's capacity to create success cases.

VC funding is at an all time high in the region.

Combined VC funding of SEE-based startups has already reached over \$1.3B in 2022, an all time record. Since 2017, VC funding has grown 5.9x and shows signs of continued growth.

Източник: <https://bvca.bg>

- Бизнес ангел е физическо лице, което инвестира лични средства в стартиращи компании (в повечето случаи в ранен стадий), срещу дял от капитала
- Освен осигуряването на капитал, бизнес ангелите осигуряват мениджърски опит, умения и мрежа от контакти за компаниите, в които инвестират
- Бизнес ангелите, осигуряват малко финансиране (основно в диапазона 5 – 250 хил. евро) в ранния етап на развитие на фирмата – до около 25% от активите си в този клас рискови инвестиции
- Миноритарно дялово участие – предприемачите остават с пълния контрол
- Няма ограничение в секторите в които инвестират
- Често инвестират в региона, в който се намират
- Основните мотиви за инвестиции са: финансова възвръщаемост, споделяне на знания и опит, участие в създаването на иновативни компании и желание за връщането на позитиви и подпомагане на обществото

- Инвестирането в стартиращи компании е високо рисково
- Средно статистически половината от инвестициите носят загуба и само 1 от 10 покриват останалите инвестиции и носи печалба
- Бизнес ангелите инвестират рисково в стартиращи компании, като търсят възможност за възвръщаемост на инвестициите в портфейла от компании в диапазона на 3 пъти до 40 пъти или вътрешна норма на възвръщаемост между 20% и 35% в зависимост от риска на проекта за период от 3 до 8 години
- Бизнес ангелите обикновено инвестират само в компании с очакван растеж на стойността им от 10x, 20x или 100x, за да могат да очакват възвръщаемост на портфолио от компанията си
- Бизнес ангелите все по-често инвестират в група инвеститори, за да могат да диверсифицират риска и да осигурят по-голям размер финансиране, по този начин предоставяйки поголяма подкрепа от своя опит за компанията

- Екип на компанията – неговия опит, лидерски умения и доверието
- Идея и възможност за реализация
- Пазарен потенциал
- Обективна оценка на стойността на бизнеса
- Доверие и разбиране за ситуацията на бизнеса във всеки момент от жизнения цикъл
- Обективна представа на рисковете от страна на предприемачите

Стартъп акселератори (пре-инкубиране – инкубиране – акселериране)

Пре-инкубиране

Инкубиране

Развитие и растеж

Пре-инкубиране:

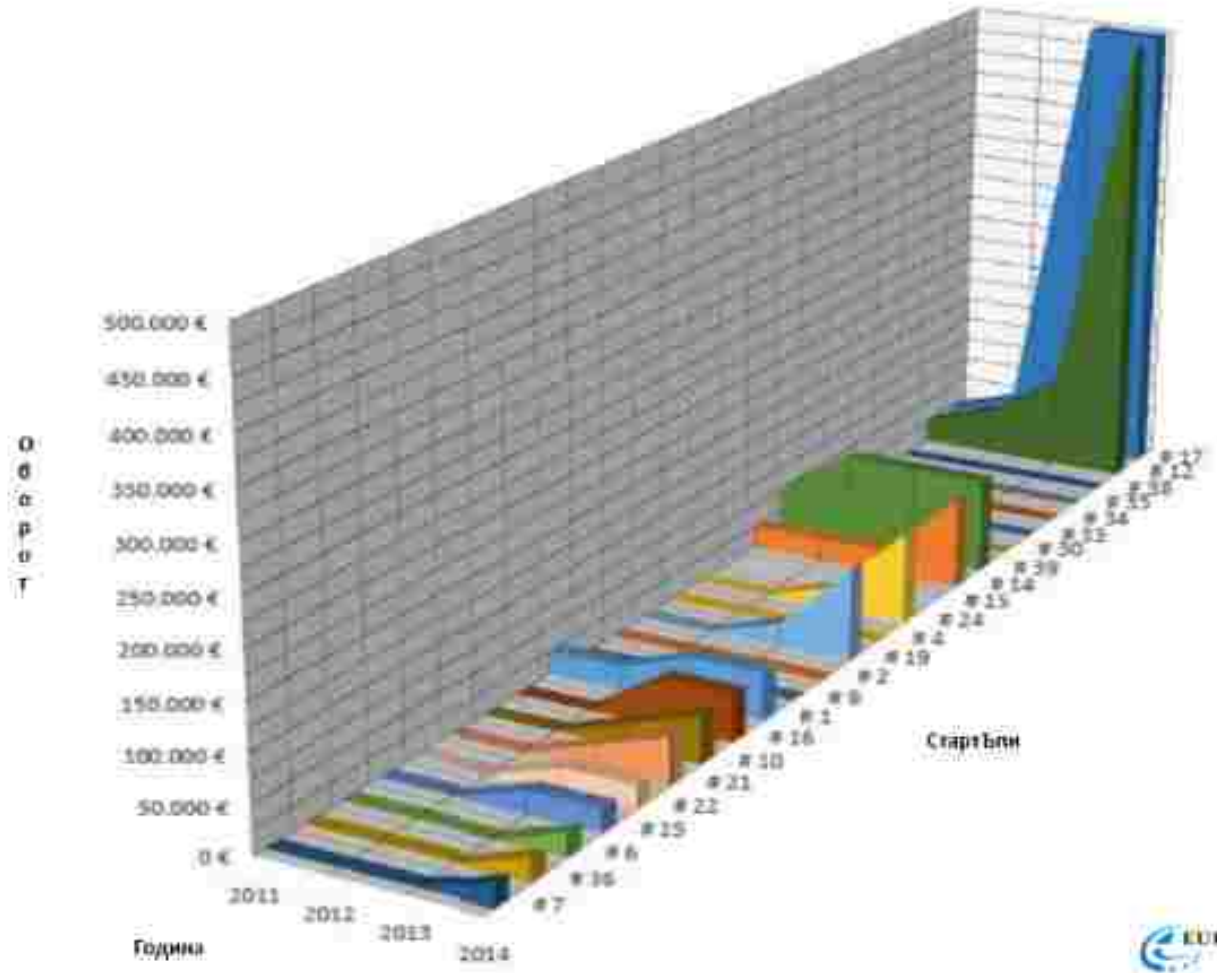
- Процес на обучение и практическа подготовка, чиято цел е да надгради професионалните знания на потенциалните предприемачи с такива, свързани със стартирането на собствен бизнес
- Така се насърчава предприемаческата им инициатива, както и готовността на бъдещите предприемачи да създадат нови (иновативни) предприятия в различни сектори на икономиката
- Продължителността на тази предварителна фаза, преди да бъде регистрирана фирмата, зависи от конкретния профил на потенциалния предприемач, но обикновено варира между 3 и 6 месеца, до 1 година
- През този период от време пре-инкубираните лица:
  - Запознават се с основните закони на бизнеса
  - С изискванията на нормативната среда
  - Тестват своя икономически модел на практика
- Цел: след регистрацията на фирмата и стартирането на дейността ѝ, да имат по-висок шанс за постигане на успех/устойчивост в сравнение с онези предприемачи, които се учат на принципа “проба-грешка”

Как икономическата криза развива предприемачеството в Гърция

Източник: "The Role of National Entrepreneurial Ecosystems of the Start Ups' Establishment and Growth in an Economic Crisis Era: The Case of Greece.", Kakorotsikos, P.

www.greece-bulgaria.eu

Проект №В6.3а.21/13.04.2021 г. „Насърчаване на съвременните финансови инструменти в трансграничния регион“ (Financial Instruments) е финансиран от Европейския фонд за регионално развитие и национално съфинансиран от държавите, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A "Гърция - България 2014 – 2020 г."

- Бизнес инкубаторите предоставят на стартиращи фирми и предприятия в ранен етап на развитие подкрепата и ресурсите, до които младите компании имат труден достъп
- Площ на бизнес инкубатора: 2 000 – 4 000 кв. м
- Гъвкаво работно пространство
- Мениджърски екип за подкрепа на компаниите
- Период на престой на фирмите и предприемачите в бизнес инкубатора: до 3 години
- Преференциални цени за наем (50% - 75% - 100%)
- Административни услуги и офис оборудване
- Специализирани бизнес услуги

- ❑ Създаден 2003 г.: 5 млн. €
- ❑ 2006 г.: 100% заетост
- ❑ 2008 г.: Създава 4 БИ в Тур
- ❑ 2009 г.: 1ва компания на ЛСБ

Опит	Фирми	Заети	Бизнес планове
15	45	125	1500
ГОДИНИ	i4G	лица	Разгледани

- ❑ 2010 г.: Създава БИ в Катар
- ❑ 2012 г.: Създава предприемачески хъб
- ❑ 2017 г.: Създава i4Gpro – нова сграда в ц-ра на Солун

www.greece-bulgaria.eu

Източник: <https://okthess.gr>

Get to know the **biggest** **Innovation Hub** in **Thessaloniki.**

Start-up!

www.greece-bulgaria.eu

- ❑ Акселерационната програма на OK!Thess подкрепя групи от хора с новаторски идеи в ранния етап на тяхното проучване или развитие
- ❑ Тя помага на участниците да узреят идеите си за кратък период от време и да открият финансово жизнеспособен и мащабируем бизнес модел, който да им позволи да растат като стартиращи фирми на големи пазари
- ❑ Това се реализира чрез:
  - Обучение по методологични инструменти за развитие на бизнес модела (Lean Startup Methodology) и основни умения, свързани с предприемачеството
  - Персонализирани съвети от стартър обучителите на OK!Thess на седмична база
  - Работа в мрежа с опитни професионалисти, които осигуряват наставничество по специализирани теми
  - Достъп до финансиране чрез инвеститорската мрежа на OK!Thess (фондове за рисков капитал и бизнес ангели), както и чрез алтернативни източници на финансиране
- ❑ Чрез допълнителни дейности, OK!Thess помага на участниците да разширят своята мрежа и да се включат в иновационната екосистема на гр. Солун
- ❑ От началото на 2017 г. програмата за ускоряване на OK!Thess е предоставила подкрепа на повече от 130 иновативни бизнес начинания

БЛАГОДАРЯ ВИ ЗА ВНИМАНИЕТО!

За контакт:

Евгений Иванов, Генерален мениджър
„Евроконсултантс България С.А.“ АД
Ул. "Кърниградска" 17, ет. 1, гр. София 1000
тел.: +359 896 630 393
e.ivanov@euroconsultants.com.gr

СЕРТИФИКАТ

на

ЗА УЧАСТИЕ В СЕМИНАР НА ТЕМА
**„СЪВРЕМЕННИТЕ ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ
В ТРАНСГРАНИЧНИЯ РЕГИОН – ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА МСП“**

Дата на провеждане: 22 май 2023 г.

_____
Валентин Митов
Стопанска камара - Сандански

ОРГАНИЗАТОР:
СДРУЖЕНИЕ СТОПАНСКА КАМАРА - САНДАНСКИ
ИЗПЪЛНИТЕЛ:
ЕВРОКОНСУЛТАНТС БЪЛГАРИЯ С.А. АД

_____
Евгений Иванов
Евроконсултантс България С.А. АД

Interreg
Оперативен програма

Насърчаване на съвременните финансови инструменти в трансграничния регион

Interreg
Оперативен програма

Насърчаване на съвременните финансови инструменти в трансграничния регион

Съвременните финансови инструменти в
регионалния регион – възможностите
за МСП

22 май 2023 г., гр. Благоевград

Interreg
Greece-Bulgaria
FINANCIAL INSTRUMENTS

Насърчаване на
съвременните
финансови
инструменти

Interreg
Средна Европа
Оперативен програм
2014-2020

Проект "Изграждане на съвременни
бизнесни инструменти в трансграничния
регион"

Университетски институт

Interreg
Средна Европа
Оперативен програм
2014-2020

Настройка на
съвременните
финансови
инструменти в
трансграничния регион

